

PROGRAM FINANSIJSKE PODRŠKE

ŠTIT u zajednici

SMERNICE ZA JAVNI POZIV

za lokalne inicijative za zaštitu
i unapređenje ljudskih prava

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

Reč, dve o ŠTIT-u

ŠTIT nastaje u okolnostima sve izraženijih pritisaka na građansko delovanje u Srbiji. Aktivisti i aktivistkinje, organizacije građanskog društva, neformalne grupe, novinari i novinarkе, ali i građani i građanke koji se angažuju u svojim zajednicama, suočavaju se sa različitim oblicima pritisaka, od zastrašivanja, pretnji i kampanja diskreditacije do privođenja, pokretanja pravnih postupaka i drugih oblika represije. Posebno su pod pritiskom akteri koji deluju van velikih centara, gde je dostupnost stručne podrške, nezavisnih medija i drugih resursa često ograničena.

Zbog svega ovoga Građanske inicijative su krajem 2024. godine pokrenule ŠTIT. Od početnog sistema pravne podrške, ŠTIT se razvio u širi mehanizam koji povezuje organizacije, dostupnu pravnu, psihološku i drugu potrebnu podršku kako bi građanima i građankama, aktivistima i aktivistkinjama, braniteljima i braniteljicama ljudskih prava i novinarima i novinarkama omogućio pravovremenu i koordinisanu podršku kada su njihova prava ili bezbednost ugroženi. Istovremeno, ŠTIT evidentira i prati slučajeve pritisaka i represije, prepoznaje obrasce i povezuje pojedinačna iskustva u širu sliku o stanju građanskih sloboda. Na taj način podrška nije usmerena samo na reagovanje, već i na razvoj dugoročnijih i lokalno dostupnih mehanizama zaštite.

Poziv za finansijsku podršku **ŠTIT u zajednici** zasnovan je na uverenju da zaštita ljudskih prava ne zavisi samo od pojedinačnih organizacija i centralizovanih mehanizama, već i od kapaciteta za međusobnu podršku i reagovanje koji se grade unutar lokalnih zajednica.

Program podrške **ŠTIT u zajednici** deo je projekta ŠTIT ZAJEDNICE (engl. *COMMUNITY SHIELD - Empowering Local Human Rights Initiatives and Fostering Local Democracy*) usmerenog na jačanje otpornosti i kapaciteta lokalnih zajednica u Srbiji da štite i unapređuju ljudska prava kroz koordinisano delovanje, mreže podrške i održive mehanizme reagovanja u kriznim situacijama. Projekat sprovode Građanske inicijative u partnerstvu sa Novosadskom novinarskom školom, Nacionalnom koalicijom za decentralizaciju i ActionAid Denmark, uz podršku Evropske unije.

Cilj programa finansijske podrške **ŠTIT u zajednici**

Opšti cilj programa finansijske podrške **ŠTIT u zajednici** je jačanje kapaciteta lokalnih zajednica u Srbiji da štite i unapređuju ljudska prava kroz razvoj održivih mehanizama podrške, solidarnosti i kolektivnog delovanja.

Program posebno podržava inicijative koje:

- odgovaraju na konkretne probleme i potrebe u lokalnim zajednicama;

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

- jačaju zaštitu aktivista i aktivistkinja, branitelja i braniteljki ljudskih prava i drugih građana i građanki izloženih pritiscima;
- razvijaju lokalne mreže i mehanizme podrške, solidarnosti i kolektivne zaštite;
- jačaju građansko učešće i sposobnost zajednice da zajednički reaguje na ugrožavanje prava.

Koje inicijative podržavamo?

Program finansijske podrške **ŠTIT u zajednici** namenjen je organizacijama građanskog društva i neformalnim grupama koje deluju u lokalnim zajednicama u Srbiji i koje su aktivne u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava.

Podrška je namenjena inicijativama koje odgovaraju na konkretne potrebe i probleme u lokalnim zajednicama i doprinose tome da građani i građanke, aktivisti i aktivistkinje i drugi koji se zalažu za zaštitu javnog interesa i ljudskih prava budu bolje informisani, povezaniji, zaštićeniji i sposobniji da zajednički reaguju na pritiske i ugrožavanje prava.

U okviru grant šeme mogu biti podržane, između ostalog, inicijative koje doprinose:

- zaštititi i promociji ljudskih prava u lokalnim zajednicama;
- razvoju lokalnih mehanizama podrške, solidarnosti i kolektivne zaštite;
- podršci aktivistima i aktivistkinjama, braniteljima i braniteljicama ljudskih prava i drugim građanima i građankama koji su zbog svog javnog angažovanja izloženi pritiscima;
- boljem informisanju građana o njihovim pravima i dostupnim mehanizmima zaštite;
- praćenju, dokumentovanju i ukazivanju na slučajeve kršenja ljudskih prava i pritisaka na građansko delovanje;
- javnom zagovaranju i drugim inicijativama kojima se unapređuje zaštita ljudskih prava i građanskih sloboda;
- povezivanju lokalnih aktera i razvoju mreža koje mogu da odgovore na probleme i rizike u svojoj zajednici;
- jačanju učešća građana i građanki i njihovog kapaciteta da se organizuju oko pitanja od značaja za svoju zajednicu.

Osnovni podaci o podršci **ŠTIT u zajednici**

Kroz program **ŠTIT u zajednici** biće podržano **sedam (7) organizacija građanskog društva (samostalno ili u partnerstvu sa neformalnom grupom)** koje deluju u lokalnim zajednicama u Srbiji. Svakoj odabranoj organizaciji biće dodeljena finansijska podrška **najviše do iznosa od 10.000 EUR** za sprovođenje predložene inicijative.

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

Prijavu može podneti jedna organizacija građanskog društva samostalno ili u partnerstvu sa još jednom neformalnom grupom. **Neformalna grupa ne može samostalno podneti prijavu**, već može učestvovati isključivo kao partner organizacije građanskog društva. Organizacija građanskog društva mora imati ulogu nosioca prijave i biti odgovorna za komunikaciju sa timom **ŠTIT-a u zajednici**, upravljanje sredstvima i sprovođenje inicijative. Partnerstvo može činiti najviše jedna organizacija građanskog društva i jedna neformalna grupa.

Jedan podnosilac ima ulogu nosioca prijave i odgovoran je za komunikaciju sa timom **ŠTIT-a u zajednici**, upravljanje sredstvima i sprovođenje inicijative. Najviši iznos finansijske podrške po inicijativi iznosi 10.000 EUR, bez obzira na to da li organizacija prijavu podnosi samostalno ili u partnerstvu sa neformalnom grupom.

Programom se nastoji da se, pored podrške organizacijama građanskog društva, doprinese uključivanju i osnaživanju neformalnih grupa koje deluju u lokalnim zajednicama. Zbog toga će prednost u procesu selekcije imati prijave koje organizacije podnose u partnerstvu sa neformalnim grupama. Prijave koje se podnose u partnerstvu sa neformalnom grupom ostvaruju dodatne bodove u okviru kriterijuma „Partnerstvo sa neformalnom grupom“.

Broj podržanih inicijativa	7
Iznos finansijske podrške	10.000 EUR po inicijativi
Ukupan fond	70.000 EUR
Ko može da se prijavi	Organizacije građanskog društva, samostalno ili u partnerstvu sa neformalnom grupom
Teritorija	Republika Srbija
Trajanje podržanih inicijativa	Od 6 do 10 meseci
Dodatna podrška	Individualno prilagođena mentorska podrška
Potpisivanje ugovora	Do 20. decembra 2026.

Od izabranih organizacija građanskog društva i neformalnih grupa očekuje se spremnost za učešće u procesu razvoja kapaciteta. Svaka odabrana organizacija ili neformalna grupa imaće na raspolaganju i **mentorsku podršku**, prilagođenu njenim potrebama i izazovima sa kojima se susreće tokom sprovođenja inicijative. Mentorska podrška može biti usmerena na unapređenje znanja i kapaciteta potrebnih za kvalitetnije sprovođenje inicijative, ali i na

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

dugoročnije jačanje organizacije ili grupe i njene sposobnosti da pruža podršku braniteljima i braniteljicama ljudskih prava i drugim akterima u svojoj zajednici.

Ko može da se prijavi?

Program **ŠTIT u zajednici** namenjen je organizacijama građanskog društva i neformalnim grupama koje deluju u Srbiji u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava. Podrška je prvenstveno usmerena ka lokalnim akterima koji poznaju potrebe svoje zajednice i imaju iskustvo u radu sa građanima i građankama, aktivistima i aktivistkinjama ili drugim grupama čija su prava ugrožena. Posebna pažnja biće posvećena tome da podrška bude dostupna **manjim i lokalnim organizacijama i grupama**, uključujući one koje deluju van velikih gradskih centara.

Organizacija građanskog društva može da se prijavi ukoliko:

- je registrovana u Republici Srbiji;
- deluje u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava i/ili građanskog učešća;
- ima iskustvo u radu u lokalnoj zajednici i sa građanima i građankama;
- predlaže inicijativu koja će se sprovoditi u Srbiji i koja odgovara ciljevima ovog programa podrške;
- ima kapacitete da upravlja dodeljenim sredstvima i sprovede predložene aktivnosti.

Neformalna grupa može učestvovati u prijavi isključivo kao partner organizacije građanskog društva koja je nosilac prijave. Neformalna grupa može biti partner ukoliko:

- predstavlja grupu građana i građanki okupljenih oko zajedničkog problema, potrebe ili cilja;
- aktivno deluje u svojoj lokalnoj zajednici;
- ima prethodno iskustvo zajedničkog delovanja i nije formirana isključivo radi prijavljivanja za ovu podršku;
- njeno delovanje i predložena inicijativa doprinose zaštiti i unapređenju ljudskih prava i/ili građanskom učešću;
- ima jasno određene osobe odgovorne za sprovođenje partnerskih aktivnosti i komunikaciju sa organizacijom građanskog društva koja je nosilac prijave.

Jedna neformalna grupa može učestvovati u partnerstvu sa samo jednom organizacijom građanskog društva u okviru iste prijave.

Neformalna grupa za potrebe ovog poziva je grupa od najmanje tri osobe koja zajednički deluje u svojoj zajednici, ali nije registrovana kao pravno lice kod Agencije za privredne registre (APR).

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

Svaki podnosilac prijave može podneti samo jedan projektni predlog, koji mora biti u skladu sa ciljevima i oblastima podrške definisanim ovim pozivom.

Prijave neće biti razmatrane ukoliko ih podnose:

- organizacije građanskog društva koje ne deluju u oblasti zaštite i unapređenja ljudskih prava i/ili građanskog učešća;
- preduzetnici i privredna društva;
- državne i javne institucije;
- političke partije;
- verske organizacije i zajednice;
- međunarodne organizacije;
- medijske kuće i pojedinačni mediji.

Uslovi za predložene inicijative

Predložene inicijative treba da budu usmerene na konkretne potrebe i probleme u lokalnim zajednicama i da doprinose zaštiti i unapređenju ljudskih prava, podršci ljudima izloženim pritiscima zbog svog javnog angažovanja i/ili jačanju kapaciteta zajednice za solidarno i zajedničko delovanje.

Da bi inicijativa bila prihvatljiva za podršku, potrebno je da:

- bude u skladu sa ciljevima programa finansijske podrške **ŠTIT-a u zajednici**;
- da se sprovodi na teritoriji Republike Srbije;
- odgovara na jasno prepoznat problem ili potrebu u lokalnoj zajednici;
- bude zasnovana na poznavanju lokalnog konteksta i potreba ljudi kojima je namenjena;
- ima jasno definisane ciljeve, aktivnosti i rezultate koje želi da postigne;
- uključuje aktivnosti koje doprinose zaštiti i unapređenju ljudskih prava, građanskom učešću, razvoju mehanizama zaštite, javnom zagovaranju i/ili podršci aktivistima i aktivistkinjama i drugim osobama izloženim rizicima zbog svog javnog angažovanja;
- predviđa aktivno uključivanje građana i građanki i/ili drugih relevantnih aktera iz zajednice, kada je to primenljivo;
- može biti sprovedena u okviru raspoloživog iznosa do 10.000 EUR i u periodu sprovođenja do maksimalno deset meseci.

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

Šta sve inicijativa može da obuhvati?

Predložena inicijativa može da kombinuje različite vrste aktivnosti, u zavisnosti od problema na koji odgovara. To mogu biti, na primer:

- direktna podrška građanima, aktivistima i aktivistkinjama i drugim osobama izloženim pritiscima;
- uspostavljanje ili unapređenje lokalnih mehanizama podrške i solidarnosti;
- povezivanje organizacija, neformalnih grupa, stručnjaka i stručnjakinja i drugih aktera u lokalnoj zajednici;
- informativne i edukativne aktivnosti o ljudskim pravima i dostupnim mehanizmima zaštite;
- praćenje i dokumentovanje slučajeva kršenja ljudskih prava i pritisaka na građansko delovanje;
- istraživanje i prikupljanje podataka relevantnih za probleme u lokalnoj zajednici;
- javno zagovaranje i dijalog sa institucijama i drugim relevantnim akterima;
- kampanje i druge komunikacione aktivnosti;
- aktivnosti kojima se podstiče građansko učešće i kolektivno delovanje;
- druge aktivnosti koje neposredno doprinose ciljevima programa podrške.

Napomena: Navedene aktivnosti su indikativne, što znači da su moguće i druge srodne aktivnosti, ukoliko su jasno povezane sa ciljevima i prioritetima poziva. Projekti mogu kombinovati različite vrste aktivnosti, pod uslovom da su one međusobno povezane i da jasno doprinose prioritetnim oblastima poziva.

Prihvatljivi troškovi

Sredstva dodeljena kroz program finansijske podrške **ŠTIT-a u zajednici** mogu se koristiti za troškove koji su neposredno povezani sa sprovođenjem odobrene inicijative, neophodni za realizaciju planiranih aktivnosti i nastali tokom perioda njenog sprovođenja.

Troškovi treba da budu realno procenjeni i u skladu sa aktivnostima i rezultatima koje organizacija građanskog društva i/ili neformalna grupa želi da postigne.

U zavisnosti od vrste inicijative, sredstva se mogu koristiti za:

- troškove ljudskih resursa (ne više od 30 odsto od ukupnog iznosa budžeta);
- angažovanje stručnjaka i stručnjakinja i drugih spoljnih saradnika;
- organizovanje sastanaka, radionica, događaja i drugih aktivnosti u zajednici;
- putne troškove povezane sa sprovođenjem aktivnosti;
- izradu istraživanja, analiza, publikacija i drugih sadržaja;

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

- komunikacione aktivnosti, kampanje i izradu promotivnih i informativnih materijala;
- troškove digitalnih alata i drugih usluga potrebnih za sprovođenje inicijative;
- troškovi materijala za treninge, događaje, radionice itd.;
- troškove komunikacije;
- troškove bankarskih transakcija i provizija u toku sprovođenja projektnih aktivnosti;
- troškove knjigovodstva;
- druge opravdane troškove koji su jasno povezani sa ciljevima i planiranim aktivnostima.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- aktivnosti koje nisu povezane sa odobrenom inicijativom;
- troškovi koji su nastali van perioda implementacije ugovora.;
- troškove koji su već finansirani iz drugih izvora;
- otplatu dugova, kamata, kazni i drugih finansijskih obaveza koje nisu nastale sprovođenjem inicijative;
- davanje kredita ili pozajmica drugim fizičkim ili pravnim licima;
- kupovinu nepokretnosti i vozila;
- aktivnosti čija je primarna svrha ostvarivanje profita;
- aktivnosti političkih stranaka i finansiranje izbornih kampanja;
- aktivnosti koje podstiču diskriminaciju, nasilje, govor mržnje ili kršenje ljudskih prava.

Podržane organizacije građanskog društva biće u obavezi da se **oslobode PDV-a**, zato je u predlogu budžeta potrebno iskazati sve troškove u neto iznosima (RSD) bez iskazanog PDV-a, dok se troškovi koji se odnose na nadoknade po osnovu ugovora o radu, ugovora o delu i autorskog ugovora iskazuju u bruto iznosu (uključuju i troškove obavezujućih poreza i doprinosa).

Sve podržane inicijative mogu biti predmet nezavisne finansijske revizije.

Postupak prijavljivanja i podnošenja prijava

Prijave se podnose isključivo u elektronskoj formi, slanjem kompletne aplikacione dokumentacije na adresu podrska@gradjanske.org, sa naznakom u predmetu mejla: ŠTIT_IME ORGANIZACIJE.

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

Obavezni aplikacioni formulari dostupni su za preuzimanje na internet stranici:

Obavezna aplikaciona dokumentacija obuhvata:

1. Aneks 1 – narativni predlog projekta;
2. Aneks 2 – predlog budžeta projekta;
3. Aneks 3 – Rešenje o registraciji iz APR-a za organizacije građanskog društva.

U nazivu svakog dokumenta mora biti jasno naznačeno ime organizacije koja je podnosilac i naziv projekta. Dokumenta se popunjavaju na srpskom jeziku.

Nakon podnošenja prijave, podnosilac će elektronskim putem dobiti potvrdu o uspešnom prijemu projektnog predloga. Nepotpune prijave, kao i prijave podnete na neodgovarajućim formularima, neće biti uzete u razmatranje.

Za prijavljivanje nije potrebno dostavljati dodatnu dokumentaciju osim one koja je navedena u pozivu. Tim finansijske podrške **ŠTIT-a u zajednici** može od podnosilaca čiji predlozi budu izabrani za podršku naknadno zatražiti dokumentaciju potrebnu za ugovaranje.

Zainteresovani podnosioci mogu poslati pitanja i zahteve za pojašnjenje putem elektronske pošte na adresu podrska@gradjanske.org, najkasnije do **30. oktobra 2026. godine**.

Krajnji rok za podnošenje projektnih predloga je **15. novembar 2026. godine**. Prijave pristigle nakon isteka navedenog roka neće biti razmatrane u procesu selekcije. Podnosiocima prijava se preporučuje da prilikom slanja dokumentacije uzmu u obzir moguće tehničke poteškoće i da prijavu ne podnose neposredno pre isteka roka.

Postupak izbora i kriterijumi za ocenjivanje

Izbor inicijativa koje će biti podržane odvijaće se u dve faze:

1. **Provera ispunjenosti osnovnih uslova:** Proverava se da li je prijava podneta u roku, da li je potpuna i da li podnosilac i predložena inicijativa ispunjavaju uslove navedene u ovim Smernicama.
2. **Ocena kvaliteta prijave:** Prijave koje ispunjavaju osnovne uslove biće ocenjene na osnovu unapred utvrđenih kriterijuma.

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

Kriterijumi za ocenjivanje

Kriterijum	Šta procenjujemo
Relevantnost problema i potrebe	Koliko je jasno opisan problem u lokalnoj zajednici, koga pogađa i zašto je važno da se na njega odgovori.
Doprinos zaštiti ljudskih prava	U kojoj meri inicijativa doprinosi zaštiti i unapređenju ljudskih prava, građanskih sloboda, podršci osobama izloženim pritiscima i/ili jačanju lokalnih mehanizama zaštite i solidarnosti.
Kvalitet i izvodljivost predloga	Da li postoji jasna veza između problema, željene promene, aktivnosti i očekivanih rezultata i da li je predlog realno moguće sprovesti u predviđenom periodu i sa raspoloživim sredstvima.
Utemeljenost u lokalnoj zajednici	Koliko podnosilac poznaje lokalni kontekst, ima iskustvo delovanja u zajednici i uključuje ljude i druge relevantne lokalne aktere na koje se problem odnosi.
Kapacitet i potencijal za razvoj	Dosadašnje iskustvo organizacije/grupe, njena sposobnost da sprovede inicijativu, ali i potencijal da kroz finansijsku i mentorsku podršku unapredi svoje kapacitete i nastavi delovanje nakon završetka podrške.
Partnerstvo sa neformalnom grupom	U kojoj meri je neformalna grupa stvarno uključena u inicijativu, da li ima jasno definisanu ulogu u njenoj realizaciji i da li partnerstvo doprinosi uključivanju, osnaživanju i daljem delovanju neformalne grupe u lokalnoj zajednici.

ŠTIT
069 192 192 0
stit@gradjanske.org

Ukupno **100 bodova**:

- relevantnost problema i potrebe – 25
- doprinos zaštiti ljudskih prava – 25
- kvalitet i izvodljivost predloga – 20
- utemeljenost u lokalnoj zajednici – 10
- kapacitet i potencijal za razvoj – 10
- partnerstvo sa neformalnom grupom - 10

Prilikom konačnog izbora podržanih inicijativa vodiće se računa i o geografskoj raznovrsnosti, zastupljenosti manjih i lokalnih organizacija i neformalnih grupa, kao i zastupljenosti sredina koje imaju ograničen pristup drugim izvorima podrške.

Tim programa podrške **ŠTIT-a u zajednici** zadržava pravo da donese odluku o nedodeljivanju sredstava u slučaju da nijedan od prijavljenih kandidata ne ispunjava propisane uslove i kriterijume.

Komisija i konačna odluka

Prijave će ocenjivati komisija formirana za potrebe ovog poziva. Na osnovu ostvarenog broja bodova biće formirana rang-lista, nakon čega će biti doneta odluka o sedam inicijativa koje će dobiti finansijsku i mentorsku podršku.

Obaveštavanje o rezultatima i ugovaranje

Svi podnosioci prijava biće obavešteni o rezultatima konkursa elektronskim putem, na adresu navedenu u prijavnom formularu.

Lista organizacija građanskog društva i neformalnih grupa odabranih za finansijsku podršku **ŠTIT-a u zajednici** biće objavljena na internet stranici Građanskih inicijativa.

Sa odabranim organizacijama biće zaključen ugovor kojim će biti definisani uslovi korišćenja sredstava, period sprovođenja inicijative, način izveštavanja i međusobne obaveze.

Pre potpisivanja ugovora Građanske inicijative mogu sa odabranim podnosiocima dogovoriti manje izmene predloga aktivnosti i budžeta, ukoliko su one potrebne kako bi inicijativa bila jasnije definisana, realno sprovodiva ili usklađena sa pravilima programa podrške. Suština i osnovni cilj odabrane inicijative pritom se ne mogu menjati.